

LYNDA RUTLEDGEOVÁ

Se žirafami

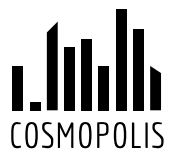
na

západ

PODLE
SKUTEČNÉ
UDÁLOSTI

COSMOPOLIS

LYNDA RUTLEDGEOVÁ

Se žirafami

na

západ

Přeložil Petr Kotouš

Text copyright © 2021 by Lynda Rutledge

All rights reserved.

This edition is made possible under a license arrangement originating
with Amazon Publishing,
www.apub.com, in collaboration with Kristin Olson Literary Agency s.r.o.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

Translation © Petr Kotouš, 2022

Cover illustration © Tomáš Vavřík, 2022

ISBN 978-80-271-3555-4

Věnováno opravdovým žirafám z hurikánu

Dokud si nezamilujete zvíře,
část vaší duše zůstane neprobuzená.

– Anatole France, nositel Nobelovy ceny, 1921

Nejobdivuhodnějším a nejskvělejším stvořením,
s jakým jsem se kdy setkal,
byla „jarraff“... princezna mezi všemi zvířaty.

– John Sanderson, cestovatel, 1595

New York World-Telegram

22. ZÁŘÍ 1938

ZÁZRAK NA MOŘI: ŽIRAFY PŘEKONALY HURIKÁN

NEW YORK – 22. září (Zvláštní vydání). Poškozený parník *Robin Goodfellow*, který proplul velkým hurikánem, jenž včera zdevastoval východní pobřeží, dorazil dnes ráno do newyorského přístavu. Na jeho palubě byly také dvě žirafy, které byly téměř na pokraji smrti...

Sestaveno na základě novinových zpráv z 23. září 1938

... Existuje jen málo svědectví o překonání hurikánu na moři. Obchodní nákladní parník *Robin Goodfellow* podle jednoho z nich vplul přímo do cesty ničivé bouři, která se tento týden zformovala nedaleko pobřeží Haiti. Svědci popisovali obrovské vlny tyčící se až k nebesům, ryby poletující vzduchem a prudký vítr trhající vlny do mocných proudů, jež za bezmocného přihlížení námořníků uvězněných na palubě spláchly jednoho z nich do moře. Marně se pokoušeli doplatit k části nákladního prostoru, kde se nacházely přepravní

bedny se dvěma žirafami Rothschildovými, neměli však jinou možnost než nechat je čelit plné síle hurikánu samotné... Během několika minut se loď ocitla zpola nakloněná na pravoboku a zůstala takto po celých šest hodin, jako hračka vydaná na milost a nemilost vlnám a větrům, až se v polevujícím hurikánu nakonec znenadání vyrovnala. Na spodní palubě se zdálo vše ztraceno. Jedna potlučená žirafa dosud stála uvnitř poničené bedny, zato z druhé přepravní bedny zbyly jen trosky zaklíněné o lodní zábradlí, z nichž vykukovala pouze nehybná hlava obřího zvířete. Když se posádka shromáždila, aby mršinu shodila přes palubu, zdánlivě mrtvá žirafa sebou šklubla a otevřela oči...

Měl jsem jen málo skutečných přátel a dvěma z nich byly žirafy...

– Woodrow Wilson Nickel

ÚVOD

Woodrow Wilson Nickel zemřel v roce 2025 v obvyklém dni, obvyklým způsobem, v poměrně neobvyklém věku sto pěti let.

Jedno století a pěták.

Mladá pracovnice ministerstva pro záležitosti veteránů přidělená do léčebny dlouhodobě nemocných, jejímž úkolem bylo předat jeho pozemský majetek pozůstalým – což v případě Woodrowa Wilsona Nickela znamenalo jeden prastarý vojenský kufr a vůbec žádné pozůstalé –, stála v prázdném pokoji. Aby dodržela rozvrh práce, zkontrolovala čas na hodinkách. Připadala si někdy jako výběřčí opuštěných věcí, především pokud šlo o stoleté lidi, kteří tento svět opustili dávno předtím, než jejich srdce přestala tlouct. Nikdo jiný už dnes vojenské kufry nemá. A staré kufry, které nemá komu předat, byly nejhorší – jejich obsah plný pozemských významů opouštěl tento svět spolu se zesnulým, a ona jako by sledovala minulost rozplývat se ve vzduchu. Takže se zhluboka nadechla a otevřela starý kufr, v němž očekávala obvyklé zatuchlé uniformy a zašlé fotografie.

Místo nich našla žirafu.

Vojenský kufr byl plný linkovaných zápisníků, převázaných k sobě po desítkách motouzem, ležely jich tam bromady. Nahoře na zažloutlém výstřižku novinového článku seděla žirafa, drobný porcelánový suvenýr ze zoo v San Diegu. Nechtěně se posmutněle usmála a zvedla ji. Jako malá

chodila do zoo sledovat stáda těchto vysokých, něžných obrů. Dnes už jsou ale na vymření.

Opatrně žirafu položila a zvedla první svazek zápisníků, aby jej odložila stranou, když vtom ji zaujala slova naškrábaná stařeckým rukopisem na první stránce jednoho z nich. Posadila se na kraj postele a začetla se do nich:

Měl jsem v životě jen pár přátel a dvěma z nich byly žirafy, jedna, která mě neukopala k smrti, a druhá, která zachránila můj bezcenný sirotčí život a také tvůj, důležitý a vzácný.

Obě už jsou dávno na onom světě. A zakrátko na něm budu i já, což bezpochyby nebude žádná škoda. Ale nějaký chlap v televizi tuhle říkal, že brzy na světě nezůstane jediná žirafa, že zmizí, jako zmizeli tygři a sloni a Starochovi holubi halící v hejnech oblohu. I když jsem hned vrazil pěstí do obrazovky, abych ho umlčel, uvědomil jsem si, že se to může stát.

Pořád ale nějak vím, že existuješ. A že existuje tento příběh, který je právě tak tvůj jako můj. Pokud i on zemře spolu s mým masem a kostmi, bude to věčná hanba – *moje* hanba. Protože jestli mohu tvrdit, že jsem někdy spatřil tvář Boha, pak jedině v ohromných tvářích oněch žiraf. A jestli bych měl po sobě něco zanechat, je to tento příběh. Pro ně a pro tebe.

Proto teď a tady, než bude příliš pozdě, sepisuji tato slova pro případ, že si je přečte nějaká dobrá duše a pomůže jim dostat se až k tobě.

Pracovnice ministerstva pro záležitosti veteránů rozvázala první svazek a bez ohledu na svůj nabitý rozvrh začala číst...

... Jsem starší než hlína.

A jste-li starší než hlína, můžete se ztratit v čase, ve vzpomínkách, dokonce i v prostoru.

Uvnitř čtyř stěn mrňavého pokoje mám pocit, že jsem... pryč. Nejsem si jistý, jak dlouho tady sedím. Nejspíš celou noc, protože jakmile jsem setřepal mlhu ze své zastřené mysli, ukázalo se, že spolu s dalšími starými páprdy dřepíme před velkou obrazovkou televize. Pamatuji si, jak nějaký chlap na obrazovce mluví o posledních žirafách na Zemi a jak se rozjeďu na svém kolečkovém křesle, abych mu dal pěstí. Pamatuji si, jak mě odtáhli zpátky a jak mi sestra ovazuje krvácející klouby prstů.

Pak si ještě vzpomínám, že mě sanitář nutí vzít si prášek na uklidnění, který odmítám spolknout.

Je to ovšem naposledy, co něco takového dělám. Právě teď totiž v třesoucí se ruce třímám pero a hodlám zapsat jistou neobyčejnou vzpomínku.

Chci to udělat co nejrychleji.

Mohl bych strávit čas, jež považuji za poslední příčetné hodiny svého života, vyprávěním o prachových bouřích ze třicátých let. Nebo o válce. Nebo o pivoňkách. Nebo mých manželkách, tolika manželkách. Nebo o hrobech, tolika hrobech. Nebo o loučeních, tolika loučeních. Mé vzpomínky přicházejí a odcházejí, pokud se ještě někdy objeví. Tato vzpomínka je ale jiná.

Tuto vzpomínku mám neustále při sobě, je živá, nadosah, neustále v živých barvách od smrtícího začátku po hořkosladký konec, a je jí jedno, jak moc stárnu. A – Zrzko, Starochu, sladký Kluku a Holko – tolik, tolik mi chybíte.

Stačí mi na zlomek vteřiny zavřít své staré uštvané oči.

A pak to začne.

1

Přístav New York

Lodě létaly vzduchem, ulice se změnilly v řeky, dráty elektrického vedení jiskřily jako ohňostroje a domy plné ječících lidí se hroutily do moře – psalo se 21. září, den velkého hurikánu z roku 1938. Celé pobřeží od newyorského přístavu po stát Maine dostalo takovou šlehu, že se o tom budou vyprávět legendy, a sedm stovek duší se odebralo ke svému Stvořiteli, mokré jako makrely.

Tenkrát vás nikdo předem neupozornil. Všimli jste si akorát, že nad mořem zuří bouře, začali jste se obávat hrozivých mraků, když tu do vás náhle udeřil kvílící víchr a prudký déšť, a nezbylo než bojovat o holý život. Sloup mola, kolem nějž jsem omotal své vychrtlé mladé já, se vznesl do vzduchu. Pak už si jen pamatuju, jak se probouzím ve škarpě, a nějaký pobuda mi stahuje kovbojské boty. Při pohledu, jak se probouzím z mrtvých, zalupal po dechu a utekl. Zůstal jsem tak nějak v jednom kuse, sice potlučený, promodralý a zkrvavený, jedině kšandy mi uletěly. A zatímco ostatní příslušníci světa živých začali volat o pomoc nebo se shánět po márách, setřel jsem si z tváře zaschlou krev, chytil si kalhoty

a vydrápal se na nohy. Přístřešek pro lodě, v němž jsem původně stál, odletěl pryč spolu s Cuzem, mým šéfem a bratrancem přes třetí koleno. Našel jsem ho v mělkém dolíku vystlaném troskami lodí proklaného stěžněm šalupy skrz naskrz. Nebyl jsem žádný fešák ani předtím, než si se mnou pohrál hurikán – přerostlý kluk z farmy s čerstvě zjizvenou tváří a s mateřským znaménkem velikosti prvotřídního rajského jablíčka oceněného na oblastní výstavě na krku – ale rozhodně jsem vypadal lépe než Cuz. Dalo by se říct, že jsem měl štěstí, ale tehdy jsem s takovým slovem neměl zkušenosti, abych ho uměl použít. Zdálo by se, že to byl nejhorší den mého života, ale to ani zdaleka nebyl. To říct můžu. Nikdy by mě nenapadlo, že bych do konce života mohl vidět ještě velkolepější podívanou než hurikán.

Ale to jsem se spletl.

Protože poslední věc, kterou byste očekávali mezi převrácenými loděmi a hořícími budovami a mrtvolami nadnášenými vodou a kvílícími sirénami, je pohled na párek žiraf.

Nestrávil jsem tu ani šest týdnů, mé mladé plíce pořád ještě dusil povlak z velkých prachových bouří – a navzdory své bohabojné mámě jsem byl tím, čím jsem byl, trhan z farmy jako dlaň, čistý jako kravinec, prohnáný jako divoký vepř, už teď dobrý známý okresního šerifa, s prachem v plicích, které prosévaly každý nádech, až zbyla jen malá škvírka, kudy by do mě mohl vniknout Duch svatý. V Cuzově krysím přístřešku pro lodě jsem přistál, když v mém cípu Texasu udeřily velké prachové bouře třicátých let takovou silou, že srovnaly se zemí každého farmáře a pachtýře v okruhu několika kilometrů. Leckteří jako moje máma, táta a maličká sestra to šeredně odskákali, skončili pod drnem. Jiní se přidali k Oklahomákům a vydali se na cestu do Kalifornie. Zbylí, třeba já, zamířili za jakýmkoli příbuzným, který byl ochotný se jich ujmout. Jediný člen rodiny, který mi na celém světě zbyl, byl pro mě neznámý člověk z východního pobřeží jménem

Cuz, který by pro sedmnáctiletého kluka ze severního cípu Texasu mohl být klidně třeba Martánem. Ale jedna věc je zůstat sám a jiná věc je zůstat sám jako sirotek v pustině bez jediného živáčka, kopat tam hroby pro všechny, které jste kdy milovali, a nemít šanci požádat o pomoc nikoho dalšího kromě šerifa – a na něj jsem se obrátit nemohl z důvodů, které dosud nejsem schopen vypovědět.

Seděl jsem u hrobů mámy, táty a maličké sestry a nechal večer překulit se do rána. Pořád ještě pokrytý smrtonosným prachem, který nás všechny zahubil, jsem na zahradě vykopal ze seschlé půdy máminu sklenici s drobáky a bez jediné slzy se vypootácel směrem k hlavní silnici. Teprve když mi zastavil dlouhý nákladák a jeho řidič se mě zeptal, kam mám namířeno, zjistil jsem, že jsem němý.

„Seš Oklahomák?“

Pokusil jsem se odpovědět. Nic ze mě nevyšlo.

„Kočka ti ukousla jazyk, kluku?“ zeptal se řidič.

Ani teď jsem nevydal hlásku. Dobře si mě prohlédl, škulbl palcem směrem k prázdné korbě a hodil mě na nádraží Muleshoe... přímo před kancelář šerifa. Čekal jsem na vlak s jedním okem upřeným na její dveře a věděl, že mu nedokážu odpovědět na otázky, které by mi určitě položil, kdyby mě zmerčil. Jakmile se vlak rozjel, šerif vylezl ven, podíval se mi přímo do očí a já mu jeho pohled oplatil.

Na každé další stanici jsem se potom bál, a takhle jsem za máminy drobáky dojel až do Chattanooga. Tam jsem naskočil na nákladní vlak a pokračoval, dokud jsem nebyl svědkem toho, jak nějací vandráci stáhli jednomu pobudovi boty a vyhodili ho z vlaku ven. Potom jsem šlohl motorku a uhněl na ní, než mi došel benzin. Cestou jsem čenichal po jídle jako zatoulaný pes, dokud mě o ně neobral týpek s vytasenou břitvou. To mě přimělo jet stopem až za Cuzem, kde jsem se ocitl tváří v tvář mnohem větší mase vody, než kolik moje žíznivé oči vůbec dovedly pojmout. Když se mě Cuz zeptal, co jsem k čertu zač, musel